

«Ні, не згине Україна»

Сценарій усного журналу для дітей та підлітків

У фойє на стінах написи:

Любіть Україну вві сні й наяву,

Вишневу свою Україну,

Красу її, вічно живу і нову,

І мову її солов'їну.

В. Сосюра

Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього.

М. Рильський

Ведучий підходить до символічного усного журналу і перегортає першу сторінку «Моя земля – це незалежна Україна»

Сторінка перша: Моя земля – це незалежна Україна.

Ведуча. Сьогодні випуск усного журналу присвячений 24 річниці Незалежності України. 24 серпня 1991 року Верховна Рада України урочисто проголосила Акт незалежності України та створення самостійної держави – України. Цей історичний документ виражає волю українського народу, його право на самовизначення, передбачене ООН та іншими міжнародно-правовими документами, і продовжує тисячолітню традицію державотворення в Україні, стверджуючи, що територія України є неподільною, що на цій території мають чинність виключно Конституція і Закони України.

Ведучий. Наш народ ішов до цього свята через утиски, в'язниці і сибіри, йшов довго, упродовж усієї історії її незалежності – від часів Київської Русі до наших днів. На цьому шляху загинула незліченна кількість кращих синів і дочок України, які відстоювали її незалежність. Найтяжчим гріхом українців вважалося...любити свою землю.

Читець. Народе мій, коли тобі проститься
Крик передсмертний і тяжка сльоза
Розстріляних, замучених, забитих
По Соловках, сибірах, в Магадані.
Державо напівсонця, напівтьми,
Ти крутитися у гадину, відколи
Тобою не спокутий висить гріх
І доки сумління дух потворять.

Благословляю твою сваволю,
Дорога долі, дорога болю.
На всерозхресті люті і жаху,
На всепрозрінні смертного скрику
Дай, Україно, гордого шляху,
Дай Україно, гордого лику.

Ведучий. Україна – одна з найбільших європейських держав, її площа складає 604 тис. квадратних кілометрів. На території проживає понад 110 національностей. Чисельність населення України становить близько 43 мільйонів чоловік.

Ведуча. Ми пам'ятаємо, що рідне слово було втоптане в землю, його висміював і забував зденаціоналізований обиватель. В умовах незалежності нашої держави українська мова, хоч не без труднощів, поступово посідає гідне місце в суспільстві.

Читець. Моя мова українська –
Батьківська, материнська,
Я тебе знаю не вивчену –
Просту, домашню, звичну,
Не з-за морів прикликану,
Не з словників насмикану.
Ти у мене із кореня –
Полям мені наговорена.
Дзвоном коси прокована,
В чистій воді смакована,
В поті людським намокнута,
З кров'ю моєю змішана
І аж до скону залишена
В серці моїм.

Ведучий. У Декларації про державний суверенітет України зазначається, що Україна забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій. Водночас право на національно-культурний розвиток гарантується представниками усіх національностей, які проживають на території нашої держави.

Ансамбль виконує українську народну пісню «Стоїть гора високая...»

Читець. Україно! Ти для мене диво.
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо, горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік.

Ведуча. Тяжко згадувати, але навіть Шевченка ми могли читати лише такого, якого нам підносила імперсько-тоталітарна цензура, що перетворила поета-пророка у кровожерного революціонера. Сьогодні наш національний геній розкривається нам сповна і кожним своїм словом будить, вчить, застерігає.

Читець декламує вірш Тараса Шевченка «Мені однаково...»

Читець. (з-за лаптунків) Воскреснемо, брати і сестри, бо земля наша, хоч і була розп'ята на хресті історії, але свята.

Воскреснемо! Бо ми вічно були на цій Богом даній землі як народ, і рідне небо хай пошле нам силу для життя.

Воскреснемо! Бо світить нам у віки пророцтво Тараса: «Не вмирає душа наша, не вмирає воля».

Україна – це наша доля, яку як матір, не вибирають.

Звучить пісня «Молитва», муз. М. Лисенка, сл. О. Кониського.

Сторінка друга: Державні символи України.

Ведучий. Вистраждавши, виборовши собі волю, Україна має тепер державні символи: герб, прапор і гімн, які уособлюють її історію, її сутність.

Ведуча. В основу сучасного герба нашої держави покладено стародавній золотий тризуб на синьому тлі. В історичні літературі тризуб зустрічається як знак державності, християнська церковна емблема, геометричний орнамент, трисвічник, схематичне зображення лука зі стрілою, символ блискавиці, влади над трьома світами, емблема, літера. Вчені дійшли висновку, що поява тризуба на Україні пов'язана з дохристиянським культом Сонця – Вогню. Він графічно передав силу – синівське начало.

Ведучий. Тризуб зображають золотим або жовтим на синьому тлі. Жовто-золотий – це колір небесних світил, сонячного проміння, без якого неможливе життя. Традиція поєднання жовтого і блакитного має на наших землях глибоке історичне коріння. Це поєднання ми бачимо на багатьох гербах козацької старшини, на козацьких прапорах і відзнаках. Так, гетьман Данило Апостол мав відзнаку у вигляді щита, голубе поле якого прикрашали золоті зірки. Богунів герб теж мав подібний вигляд: щит, на голубому тлі якого зображені золота підкова і золотий кавалерський хрест. Тризуб протягом кількох століть був поширений у всіх князівствах Київської Русі. Під час археологічних розкопок цей символ зустрічали на цеглі і камені церков, замків, палаців, на зброї, посуді, перстнях.

Тризуб був символом влади за часів князювання Володимира Великого. Через багато століть боротьби і гніту після проголошення акта соборності України 22 січня 1919 року державним Гербом став золотий тризуб на синьому тлі.

Ведуча. Нині національний прапор України має синій і жовтий кольори. Жовтий – це колір пшеничної ниви, хліба, зерна, золотого сонця, без якого не дозрів би хліб; синій – колір чистого мирного неба. Отож наш стяг – ніби пшениця у степах під голубим склепінням неба. Він втілює віковичне прагнення до миру, праці, краси та багатства рідної землі. Синьо-жовте знамено не майоріло над Україною 73 роки від часу Української Народної Республіки.

Читець. Україно, земле рідна,
Земле сонячна і хлібна,
Ти навек у нас одна.
Ти, як мати, найрідніша,
Ти з дитинства наймиліша,
Ти і взимку найтепліша,
Наша отча сторона.

Читець. В основу сучасного Державного Гімну покладено мелодію композитора М. Вербицького «Ще не вмерла Україна». Спочатку це був вірш Чубинського, покладений на музику сербської пісні. Його сприймали як інтернаціональний гімн. Він звучав по всій Україні. У 1864 році гімн Чубинського було виконано на відкритті українського театру в концертному залі Народного дому у Львові. А з весни 1918 року на мелодію Вербицького вже

лунав гімн Української Народної Республіки. З'явилися й інші патріотичні пісні, які виконували роль гімну, – «Заповіт» (муз. Г. Гладкого на слова Т. Шевченка), «Вічний революціонер» («Гімн» на слова І. Франка), але саме пісня Чубинського – Вербицького змогла об'єднати навколо себе патріотів, одержимих єдиною метою – побудови соборної незалежної України.

Звучить національний Гімн «Ще не вмерла Україна».

Сторінка третя: народні символи України.

Ведуча. Мені над оце більш нічого не треба:

Домівка матусі, волошки в житах,
Вишневий світанок, полив'яне небо
І сиза роса на траві при шляхах...
Таке все тут миле, доступне і гідне,
Високі тополі і тихе село...
Таке сокровенне, насущне і рідне,
Воно в мою душу навіки вросло.
Коралі калини, і мамині очі,
І доля – з лелечого наче крила...
Я більшого щастя на світі не хочу,
Щоб лиш Україна міцніла й жила.

Лунає пісня українських січових стрільців «Будь, Україно».

Ведучий. У кожного народу є свої улюблені речі, дерева, рослини. Верба, калина, барвінок – невіддільні атрибути українського народу. Верба – символ краси, неперервності життя, вона дуже живуча. З давніх–давен в Україні вербу вважали святим деревом. Калина – дерево українського роду. Вона пов'язується з народженням Всесвіту, вогненної трійці: Сонця, Місяця, Зорі. А оскільки ягоди калини червоні, то й стали вони символом крові та невмирущості роду. Ось тому на весільних дівочих і навіть парубочих сорочках, на рушниках вишивалися кетяги калини

Ансамбль виконує пісню «Червона калина».

Читець. Говорила мати: «Не забудься, сину,

Як будуєш хату, посади калину.
Бо вогненна – наша кров червона.
Зоряна калина – і краса, і врода
Нашої країни, нашого народу».
Пам'ятаєш, сину, що сказала мати:
«Посади калину в себе біля хати».

Ведуча. Калина – це й символ кохання, краси, щастя. Навесні калиновий кущ вкривається білим цвітом і стоїть, як наречена, у білому вбранні, а восени палахкотить гронами червоних плодів. Калиною уквітчують весільний коровай, оселю, нею лікуються. Народ склав про цю рослину багато легенд, пісень.

Ведучий. Улюбленою декоративною рослиною українців був барвінок. Листя барвінку залишається зеленим і морозною зимою, і спекотним літом. Нерідко називають його ще «зеленкою». Вважалося, що хто посадить у себе на подвір'ї барвінок, той обов'язково дочекається щастя. У барвінкові прихована могутня цілюща сила, яка перемагає тяжкі недуги. За це люди подарували барвінкові свою любов.

Ведуча. У народі говорилося: «Дім без рушників, як сім'я без дітей». Рушники – сировинні обереги дому. Вони супроводжували людину від народження і до смерті. На рушниках люди записували свою долю, вишиваючи їх різними способами і кольорами.

Рушники були своєрідною візиткою оселі, а відтак і господині та її дочок. У кожний рушник, як і вишивану сорочку, вкладалося багато дівочих мрій про одруження, щасливе сімейне життя. Рушник пройшов крізь віки. Його образ відтворено в народних піснях, прислів'ях, загадках, легендах, у творах письменників. Рушник і нині символізує чистоту почуттів, глибину любові до своїх дітей, до народу. Нехай символ рушника завжди буде з вами, хай на ваших життєвих дорогах-рушниках будуть тільки світлі, радісні кольори і не буде чорних – журби і печалі.

Ведучий. Отож не дивно, що найкращою з-поміж пісень А. Малишка, яким судилося довге життя, стала «Пісня про рушник». Ми сприймаємо цю пісню, як символ материнської любові.

Ансамбль виконує «Пісню про рушник», муз. П. Майбороди, сл. А. Малишка.

Сторінка четверта: Україно, Україно, славний край козачий!

Звучить козацький марш

Читець. Де Дніпро наш котить хвилі,
Рве стрімкі пороги,
Там країна, вся зелена,
Славний край розлогий:
Там козацтво виростало,
Слави, волі добувало.
Україно, Україно,
Славний край козачий!

Ведуча. У боротьбі за незалежність України ми передовсім зобов'язані українському козацтву. Очолювали його гетьмани і старшини. Сьогодні у генах українського народу відроджується козацька слава, дух лицарства.

Читець II. Одвіку жили у народі
Не фраза красива, не жест,
Але ідеали свободи
І честь України, і честь...
За них під козацькі клейноди
Йшли люди, і ліку їм несть.
В серцях – ідеали свободи,
І честь України, і честь.

Читець I. Козак – це людина чесна і смілива.
Найдорожча йому – Батьківщина.
Козаки – це вільні люди!
Козаки – безстрашні люди!
Козаки – борці за волю,
За народну щасну долю!

Читець II. Славна Січ ворогам ішла навстріч,
Рідну землю захищала і народ наш
Прославляла!
Лиха ж отчий край зазнав....

Людолов нас чатував, щоб позбавить дому.
Бранців до галер кували, ржею злоби
пожирали.....
Шляхта нас вогнем пекла, на тортури
прирекла.
Цар Петро і Катерина зневажали наш народ.
Але наш народ боровся,
І Хмельницький в нас знайшовся,
І Сірко і Дорошенко,
Й Полуботко, й Морозенко...
Рабства каламутну ніч переборювала Січ.
Козаків боялись зайди, бо була в них сила
Правди!

Читець І. На денисівських чорних полях,
Є висока козацька могила.
Там колись полягли у боях
Ті, що волю і край боронили.
Промайнули з тих пір вже віки,
Як замовкли козацькі гармати
Сплять в могилах давно козаки,
І в землі вже заплакана мати.
Понад ними хмарини пливуть,
Хрест скорботно до неба звів руки.
І вклонитись полеглим ідуть
Сюди вдячні далекі онуки.
Бо козацький той дух не вгасав,
Він звитяжно нас кличе до волі.
Україно, вже час твій настав,
Підіймайсь, Україно, з неволі!
Хай полегли в боях козаки
Нам дають і наснагу і силу.
Нині ми кладемо їм вінки,
Вони ж голови тут положили.

Ведуча. Українці мають усі підстави пишатися тим, що їхня Батьківщина мала славні періоди історії, справді легендарних героїв, мужньо пережила найважчі випробування і не скорилася. Ми можемо пишатися тим, що Україна ніколи не поневолювала інші народи, а лише захищала себе від ласих на чуже добро близьких та далеких сусідів. Козацтво жило за високими законами честі. Навіть настроєні за ребра козаки на польсько-шляхетських і петровсько-меншиковських палях, на турецьких залізних гаках вмирили з іменем «Україна» на устах, ніжно називаючи її ненькою.

Звучить пісня «О Україно, о рідна ненька».

Сторінка п'ята: Ми діти твої, Україно.

Читець. У ріднім краю зелен гай шумить –
я знати рад, про що він мріє – снить.
Я слухав, чув, як кожна деревина
Шуміла ніжне слово: Україна.

О боже, дай повік любити край,
Де квітка, пташка і зелений гай,
Де кожна вірна тій землі дитина,
Живе єдиним словом: Україна.

Читець II. Важливо те, що ми дізналися.

Від дитинства аж до скону
Всі ми добре знаємо,
Що ми звемось Українці
Й українських предків маємо.
Батько, мати, брат, сестриця
І всі інші члени роду –
Всі належать до одного –
Українського народу.

Читець I. Бо родитись українцем –

Це велика честь і слава.
Рідний край свій полюбити –
Найважливіша з усіх справа.
Українці й українки
Всі кохають до загину
Славну землю батьків своїх –
Свою рідну Україну.

Ведучий. Немає на світі кращого неба, ніж небо України, немає кращої землі, ніж наша Україна.

Звучить пісня «Як же нам жити на рідній землі», муз. Г. Татарченка, сл. Ф. Тишка.

Читець. Настала переміна!

У цьому ж – ні найменшого гріха:
На Україні буде Україна,
А не чиясь окраїна глуха.
Це так природно! Так, здається, просто,
Що генієм омріяне пророцтво,
Урешті-решт, усе-таки збулось!

Учениця читає вірш В. Сосюри «Любіть Україну»

Ведучий. Сьогодні ми ближче торкнулися історії, в якій корінь українського роду. Важко, дуже важко підводитися з колін, позбуватися рабської покори, але в сім'ї народів ми можемо знайти своє гідне місце, як вільний народ. То ж шануймо себе і свою гідність і шановані будемо іншими.

Звучить пісня «Господи, помилуй нас», сл. і муз. Т. Петриненка.

В. М. Свердлова, Миколаївська область

Джерело доступу: <http://www.nmck-volyn.com.ua/contacts.php>